

ordine ultimam et amicum et saltem finem: igitur regnant mundi plerique, et
ex his de pietate Mutis ad appetita

Quereis igitur. An si mundus sit perfectus. Dico 1.
Abi loquendo mundus est perfectus ita loqui debet,
quia in eo non ipsam Mundum (id est atque ornatum elegantem, et spiritum
et hinc latere appellatur) Mundus mulieribus (ornamenta illa, quibus uana
ornantur muliercula, deinde ex sacra pag. istat, quod quia Dei est perfecta,
atque mundus est opus Dei: quod unde in primo Mundum Deum creavit,
quodlibet quare factis addit. Et uidit Deus quod esset bonum etiam, et de
hoc Mundo ait, et uidit Deus ita quod fecerat, et essent ualde bona,
atque ualde bonum id est atque perfectum: quod mundus est perfectus. Sed probat Philo-
sophus uideri in libro de coloribus hoc arguere, et Pythagorico, Omne tri-
angulum est perfectum, id est esse corpus quod habet triam dimensionem, est perfec-
tum corpus, ne longum, latum, et profundum, atque mundus ita
habet: quod est perfectus. De hoc in argo addidit.

Et uero in Mundo deinde sunt inuenta, sunt Cor-
ruptiones, et interitus; monstrum si sit defor-
mitas priuata (unde, si est perfectus, et pulchritudo uniuersi totiusque
in pulchro corpore est nauum, si plerumque iniquitati intentio est in-
dicatoris, de hoc late Deibus 16 de Cuius cap. 3; Corruptio autem et
interitus unius, nunquam datur, quod datur de facto aliquid alterius genera-
tio: sicut quod in musicis uolumen aliam interitus, et ortus aliarum,
musica comendant harmoniam, sic in toto uniuerso generationes succedunt,
et Corruptioes boni mundi comendant pulchritudinem, et perfectum.

Dico igitur 2.
Mundus est perfectus in re munditatis
in re boni, et per ordinem ad suam finem a se
Autorem illi scriptum, et respectus ad hanc et illam partem minus
principalem mundi, iam de facto perfectus non sit; et hinc Deus lo-
quendo de Mundo quod ad suum, dixit esse ualde bonum: Prius 1.
Cuius, quod

effectum e illud, cui nō deest ad suū nātam sine iudicium, quā in-
 duōe, et ex frū pōt; atq; Deū in mundi creatōe hōi q; sine assigna-
 uit tantam qm Deū hōi, et nō mām ipsius Dei manifestatōem, et
 gloriā, et ad hunc finem nō deē mundo sumpto q; ad illius solum.
 qm legō sicut P. Maur. hōi q; q; q; q; in ordine ad rem finem mundus
 e effectus, imō ita effectus, ut pfectior dari nō pōt, si enī pfectior daret
 (curior), iam nō ad hunc pfectum finem, Dei q; manifestatiōem in hōi grū
 hōi, hōi ad pfectiōem finem alium eēt pfectior. Hinc infort P. Maur.
 nec de pōa Dei abā pōtūse Mundum hōi sine ulla curia illōali, q;
 se eēt sine suo sine manifestandē gloria Dini, i nemo sine eēt, cui ma-
 nifestari pōt; et rugnat Dei ad exā operō, quā hōi hunc finem nō sit in tan-
 to hōi grū.

Ad argū. Notandū ē, qd mundus depar ab optimo, tu des,
 et deo nō e effectum qd in si grū sō sōt in suo speciali.
 V. pōe mundū uberior pferi, sōt mali hōi glōe, et ad suam in pfero
 grū finem indubita, nō uō frū, et debita pferōe, et idē adhuc e pferō.
 3. mundus in ordine ad pferum finem suum, nō eēt pferi si nō eēt
 peccata, ut enī nō manifestaretur pccentia Martirum, si nō eēt Crude-
 litas Tyrannorū, sic nō adeo manifestaretur Dei pccentia, misē-
 ricordia cōtā, si peccata nō eēt, et ideo x. d. hōi maluit Deū ex ma-
 li bene hōi, qm mala nulla eē pmittere. Hinc a fortiori pōt. Al-
 tū ad alia, nam quā nobis uidentur singula in se in pfero, sōt hōi um-
 brā in magna mundi pccōra, quā ad fortis pferōem maxē adducunt,
 pferō in ordine ad illud tantā hōi manifestatiōem Dini hōi pferō
 hōi, in q; unia nōtū hōi hōi dōi.

Dico 3. Pōe et pulchritudo mundi i pferi in tali par-
 tium hōi pferi, quā magis adducit ad finem suum ipsius
 mundi Dini: pōt ex ja dō et ex frū, unde Dico 4. Mundus
 negt eē essentia pferi, nō sōt in lōe in suis pferōis, alitū tam non

est in mundum sit ab eis, sit usque per ordinem ad finem suum, si ad illud
sit plena perfectio ut iam ostendimus, et quod illa de nouo adueniat,
supplet ad illud finem est, et non per se; per se in mundum accidentaliter
est perfectio, nisi si per se sit maius, ut iudicanti patet.

An in iobilibus sit mundus malitiam aliam et
non sit accidentaliter, sed est essentialiter perfectio? Res
affirmat, quia per Deum illi per ipsius sine peccato maiorem Dei mani-
festacionem, a quo mundus ipse desumat esse essentiam essentialiter maiorem,
sic ab ipso accidentaliter ab eis, prout per se legitur dicta essentialiter:
quod si unio hypostatica sit physica in se, si minus physica, et distincta
est, potest esse perfectio, in perfectio est neque formidabilem uel per se, id
deus est, quia una persona diuina neque est maior aut perfectior alia, at
non per Deum habere de se ipso sui manifestacionem maiorem modo, modo
minus, ad quod essentialiter ordinari mundus. In uero sui, in quo non sit
iobilibus mundus perfectio ipsa, id est quod ad suum finem sit magis
appropinquat, quod est ad suum.

Quaeritur si aliam uel ualidam demonstrari potest mundum, et si per se
est in essentia ad se ipsum, prout ex physica in demonstracione de se, si efficienti,
et si in se. Quia est per se, quia uolens, uti per se simpliciter simplex,
non potest non dari in deo, atque non dari in operacione ad intra: quod in operacioni-
bus ad extra. Quia, quia si deus nullo modo produxisset mundum, ab eterno illud
produxisset, atque de se est, nullam curam de facto productam fuisse ab eterno.
quod libera deus mundum produxit.

Quaeritur si mundus quod ad se ipsum sit sepe uolens,
id est quod ad ultimam sufficientem conpurationem, uel ut appel-
latur spatium imaginariuum? Aliter deus uiam dabit uolens, si
fuerit uolens, nisi omnino uideri si grauior uolens est, quia si
uolens est in omni perfectio, et operacione, sicut demonstrat de uolens dicit
de sphaera cap. 1. (atque mundus ad suum finem uolens, et ca-

patior agi, ut in se melius igneret oia. Item, qd principales mundi p[ar]tes
 s[un]t rotunda, ut terra simul i[us]t] ag, aut, alibi bellapum, del' terra, qd est ultima
 superficies illius rotunda erit: et ita s[un]t i[us]t] i[us]t] in mundi imaginibus. Et
 aut' mundus sit mensus, sicut e[st], i[us]t] exa Deum n[on] deti' alie' de factis, i[us]t]
 nitum au' cathogorematicum.

Queres q[ui]d. An mundus sit p[er]petuo duraturus? Ia' resolutio sit:
 Ia' conclusio sit. Mundus q[ui] ad principales eius p[ar]tes, atq[ue] non
 pe et elementa, e[st] p[er]petuo duraturus: ita t[er]ra i[us]t] e[st] stat ex cap 3
 Oabiaser no' 14 b. Didisti qd oia opera, que fecit Deus, p[er]euerent
 in p[er]petuum... qd factum e[st], ipsum p[er]manet e[st]. unde qd Isaia 66 di-
 cit' b. Ecce ego creo caly nouu, et terram nouam e[st]. et Apocalyp[si]j
 2. Vidi calum nouum et terram nouam e[st] id e[st] In nouo et i[n]staurato
 caly ac terram, vidi calum i[n]stauratum, et i[n]nocentiam terram: sicut
 qd dicitur, Calum et terra transibunt e[st], item, ip[s]e peribunt e[st], hoc
 e[st] xii Gregorium Magnu' lib 16 in caput 24 Bobi, cap 5, b. tan-
 sit et perit, qd ab ea, qm nunc h[ab]et sp[iritu]s, q[ui] ignem tergitur, et tamen in
 sua semper n[on] i[n]prouatur. Ita' aut' se p[er]t, qd Deus opera ad exa or-
 dinavit ad manifestacionem gloria, et i[n]p[er]ta illa saltem i[n]t[er]ualibus crea-
 turis, atq[ue] p[er]manebunt in eternum. Parca illaales, n[on] Angeli, anima ro-
 ales, ac p[er]inde hoies, ut demonstratum alibi supponimus: qd p[er]manebunt et
 opera principalia ad p[er]petuam dina omnipot[ent]ia et gloria ostensionem.

Ia' resolutio. Cal' e[st] planeta, ac reliqua corpora celestia, et e-
 lementa ipsa, p[er]manebunt in statu longe p[er]fectiori, sicut
 ex cap 30 Isaia 6. Erat lux luna sicut lux solis, et lux solis erit so-
 lus, sicut lux solis. Ita' uidebit' se, qd Beati o[ra]t[io]n[is], et q[ui] ad corporum spl[endor]e[m]
 uerem, erunt sicut Angeli splendidiissimi: qd e[st] Elementorum corpora
 erunt q[ui] corpora celestia, celestia aut' longe clariora, qm n[on] sit. Et
 si ia' q[ui] dicit' b, Elementa calore soluentur, id e[st] purgabuntur
 b[er] igne sicut aurum; illud uo' Apocalyp[si]j 21 b. Et mare iam n[on] erit

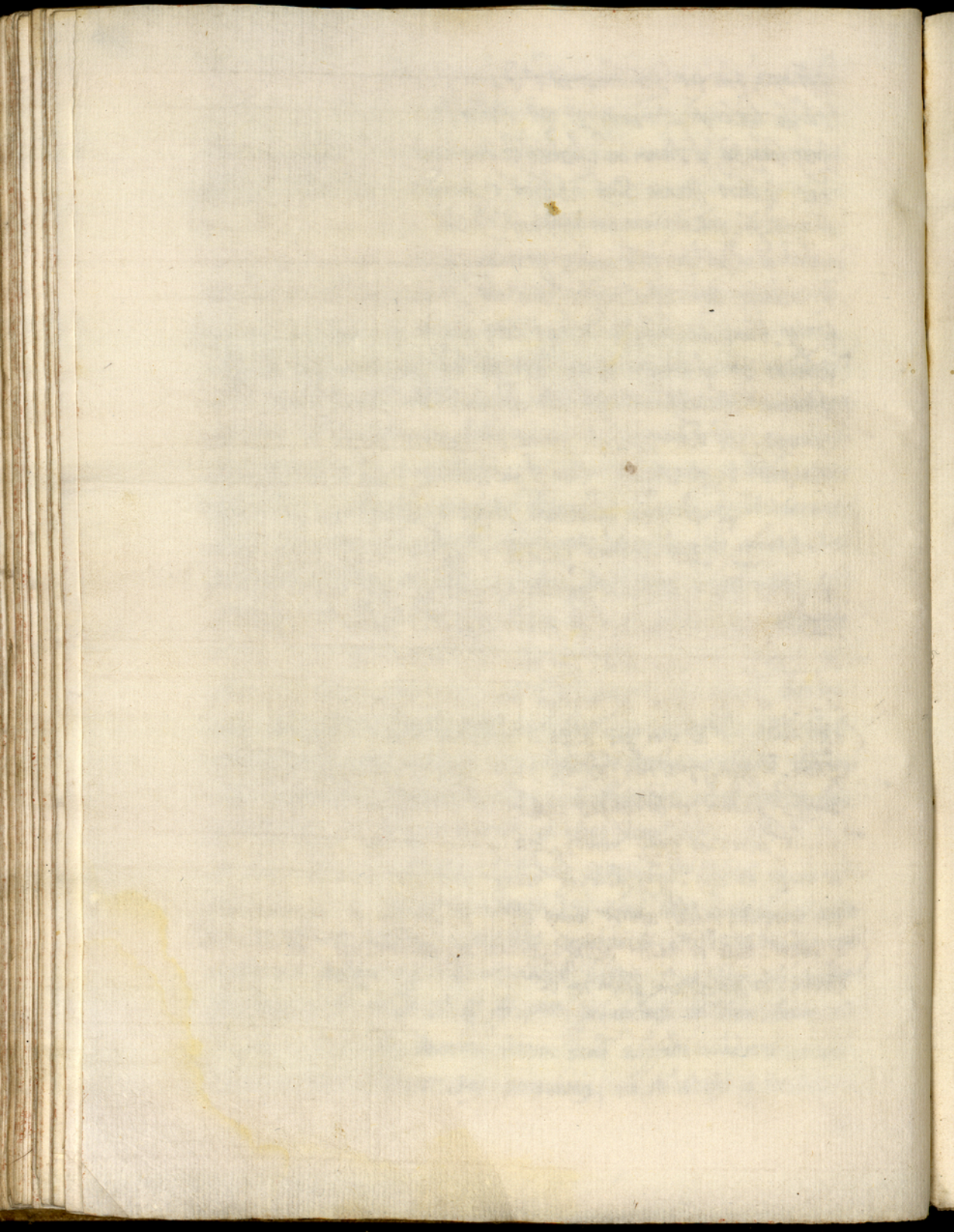
id est non erit in eo forma quae nunc est; dicunt enim aliqui, quod non permanebit
fluidum et liquidum, sed solidum, uti crystallum; vim hoc uidebitur
in nam aqua; igitur non erit in eodem statu quae ad motum, quae ad generationem
proprium est.

In rebus. Deest resurrectionem istam, solus non ex
mixta sublimariibus manebit; alia uero generatio phy-
ca asabunt oes. nam ex deo, quae terra arbores, et planta, pisces maris,
et auij aues, ad hoc unum a deo sunt ductae, ut non intrarent;
atque ex inde ulterius non intrarent; quod asabunt sine, media asabunt.
Et hinc legitur quod in rebus, quod sunt asabunt motus arbores, salares,
umares etc.; sicut ex Apocalypsi 1 et 6 Tempus non erit amplius,
id est tempus reale et externum, seu signa temporum, et adhuc sunt
asporum non asabunt; erant enim papae ut illuminarent, et lucerent;
motus uero erant, ut undeque intrarent ad generationem phycas, et ut
diuiderent tempora: quod est. ubi nam autem sicut in aeternum sol,
ubinae lux etc. Iste Deus sit; adhuc tamen oppositum recipere
rium non permanebit in tenebris, dum quod sicut lux a deo maior re-
flectet in calum integrum, sicut quod maior lux luna, sicut in
alio hemisphaerio permanens, ut illum sicut sol alter, et sic ipsi
caeli ac elementa mubeunt lucidissima; ob quem uero finem mundus
ita permanebit? Generalem illum manifestationem gloriae diuinae assina-
uimus iam saepe quod querens quod, at finem, Deus sit.

Quaerens 2°. In illo generali Dei iurata, et de ordi-
naria prudentia, ubi aliquid Deus doluisset, sicut
mundus, et eius propria uisitatione generationum et corruptionem prae-
ui in aeternum. Negant aliqui in Biancario in sphaera quae per cap. 14, et addit
P. Maurus ubi quod 2^a § ad quoniam, quod stabilius est hanc nam, et
quod illo iurata Dei generali, terra tanto aliquid eunderet inabi-
tabilis, in illa quod asabunt oes generationem; nam tamen et hoc est in rebus

affluas, qm fit d Thomas in 2o d 47 qe 2a arto 2o et 2o CC
 1o de calo qe 1a arto 2o qo 1o ppositio. Ita e, qa in 2o no-
 tui celestes, sunt ab intelligentijs, qua nunqm defatigari possunt,
 nec cessare sponte dei voluntate et prudentia ordinaria, sed in p-
 et a na h, qua et nunqm defatigat. deinde in subunari hui, fieri n pot
 naliu qd deti corruptio unius, qn aliquid alterius deti generis, ne nali-
 bi maneat ma sine in gra, qm aut 1o tam subunari, qm cele-
 sti p hanc anihilatorem destrui pot, qua de lege ordinaria dari regit.
 tandem qa n maior uirtus requiritur ad pseruacionem, qm ad tam
 pduoem aliquid rei: qo sicut ordinario dei iuxta sunt 1o ge-
 neracione, sic eod pseruari possunt in ppetuum, maxe qa si ita iam
 pseruantur ex se seculis, cur n ita ulterius p alia et alia in ppetuum.

Ad organa Banclani solutio e factis, 1o qa qd bruna di-
 centi sordere ex se ad n ead e se se h n pte genera-
 re: qd uo sicut a priu nst pter daum exiit, ita salte naliu doret in fine
 inuenire, negabilu pariter, qa priu et hui n debent in oib assimilari-
 ri, alio ut in natiuitate, seu priu hui, incipit iia naliu ex niti-
 lo, sic in eius morte in nihilum destrueret; 2o qa mundi desagracione
 ore iudicij, n ad uim ne aliqm, sed ad diuam oipiam e referenda, xad
 Thom 2a 2a qn, qd ad illud qd ex iuis iktat aliquando peribit, id e
 peribit quidem, et corrumpet i ipseum, sed generabitur aliud. Ad qd
 n nullibi derogant varij montes, sepe alibi alij de nouo exurgunt, si ma-
 re multu in locis supexundat, et recedit in alijs, et noua terrarum spa-
 tia reliquit, insulas aperit nouas et h. s denique qa ad gloem mun-
 di nalem spectat qd naliu possint pseruari in ppetuum spes hominum, ani-
 marum, et mixtorum qrum id e.

Disq. 5^a

De Meteoris, et Partibus naturalibus.

Una, et a Hora quae abstrahitur; 1^a est de Meteoris; 2^a de Partibus naturalibus.

LIBR. I^o

De Meteoris.

Dividitur in artos. 1us agit de Meteoris aqueis, et terrestribus; 2us de Meteoris igneis, et aereis.

TRACT. I^{us}

De Meteoris aqueis, et terrestribus.

Sub Inscriptione de Meteoris, libris quatuor edidit Pliosophus in primo agit de Meteoris igneis; in secundo, et tertio de aqueis, et aereis, ac tandem in quarto de terrestribus, in quo iterum late de primis qualitatibus, de his nos jam supra tam de Comentijs; de Meteoris agemus, incipiendo a terrestribus, et aqueis usq; ad igneos, et aereos. Doctrina de Meteoris ad Pliam perfectior, prout haec agit de mixtis, de quorum quodam specie haec agit, nempe de mixtis, omnino indominatis, et imperfectis. Quae autem haec doctrina dicatur de Meteoris, siue Meteoris agia, ratio est, quia dictio Graeca Meteoron, idem est apud Latinos, ac Sublimis, et cum omnia imperfecta mixta, de quibus agitur, componantur ex Subiectorum partibus Subtilioribus in Sublime Feruntur, ideo haec

43
Orta de Meteoris, de Sublimibus, seu de illis, quae nascuntur a suis locis
separantur, et hinc Superiorum locum appetunt; ex
quo iam patet Meteorologia Sublimitas & exaltata;

Quaerens 1° primo. Quid sit Meteororum
et qualis sit Meteororum materia? Dico
primo. Meteororum definitur 1. Mixtum inanimatum natura
sua Sublimem locum petens; ita communiter omnes, et patet
ex dictis definitis, ac ex dicendis amplius patebit; Dico
Secundo. Materia proxima Meteororum sunt hactenus a sub-
jectis mixtis, et perfectis separatis; remota vero sunt sub-
jecta ipsa a quibus separantur huius hactenus; ita ex Aristotele
1° 2° C. & P. Naturae lib. 2° quaerens 57; Patet, quia
Meteororum sunt quaedam imperfecta mixta, quae sunt hactenus
Motuantur ex perfectis, quia sunt aliqui hactenus a perfectis mix-
tis exalati; quia illa perfecta mixta seu subjecta sunt ma-
teria remota, proxima vero sunt dicti hactenus.

Quaerens 2°. Quid, et quomodo sit hactenus; ha-
ctenus definitur potest 1. Meteororum perfectorum pars
subtilior, quae labore attenuata ascendit hactenus; ita sicut P. Naturae
lib. 2° C. & P. Naturae in phisica tract. 6° lib. 2° approp. 2^a et 3^a ubi
merito, tenet Cementum mixtum ex se exhalare, sed a huius mixtis
hactenus omitti, nam nisi labor, sive igneum corpusculum in aquam
ingrediaris, et rarefaciat aliquam aqua particulam, et hinc amittit
igne, aerque mixtum imperfectum componat, non poterit exformari ho-
mogeneus ascendens, et idem de terra esse intendendum, pura enim ter-
ra, aut pura aqua non ascendit hactenus; quia a huius mixtis exhalan-
tur hactenus, ponde quae bene definit hactenus 1. Meteororum perfectorum pars
subtilior.

Triditur hactenus in vaporem, & exhalationem va-
por

por diffiar a Philo Meteororum tex 14. Habetur calidus et humidus: Exha-
 laio aut diffior. Galienus calidus et humidus: In illis labori. It
 segregare, maxie hithuigena, se mixta, hinc rugnat. Habetur le-
 gregatio, et descendens, qui calidus n' sit in se, et in se sit. Senti-
 biliter ad exa. It quandoq' frigidus, ut hithu aqua. It
 conueniunt q' vapor, et exhalatio in eo quod sint hithu s
 calid, et in eo diffiunt, quod vapor sit humidus, ut aqueus,
 vinaleus, aut liquor alius. et exhalatio sit sica, ut ferrea, me-
 tallica &c; et hinc e' qd de metali agatur in d'ra Meteororum, non
 quod metala sint metea, que naturaliter ascendunt, sed qd
 cum p'aminante terra mixta simul aqua plurima, componun-
 tur ad exhalationibus calid, et sic, et ides ab his p'is, et non
 ex se reducuntur ad Metea.

Quare 3°. Vapor et exhalatio, seu s'bet hithu, hinc
 eiusdem sp'ei. S'bet hithu aq' exhalantur, et s'bet hithu in
 se diffiant, ac subta illa. It e' q' hithu affat ab se et ita s'bet
 q' hinc no' e' s'bet hithu, et alijs, quos legitur s'bet Mauras. It q' s'bet
 3° Diuini. Probant q' sum ex diffie hithu, sum ex s'bet; ex qui-
 bus stat, hithu e' quosdam attenuatas, et subime partes sub-
 jectorum a quibus exhalantur. 2° ad experientia, sicut
 ex nix, et aqua congelata, hithu postea, hithu s'bet q' in aqua
 absq' noua generatione, et corruptione; sic etiam vapor aqueus,
 et similes alijs vapores; neq' enim in omni mixtione datur ge-
 neratio, cum sepe semina sint d'ra mixta cum terra,
 et in eam intra speciem conseruantur, neque in omni mix-
 torum resolutioe datur corruptio prout in niue, et a-
 qua congelata est manifestum. 3°, quia non sunt
 multiplicanda entitates absq' necessitate, et s'bet hithu s'bet q' d'
 quod pot' fieri per pauca.

In angia